

Paradoxatik ironiara

XABIER OLEAGA

DUELA hilabete batzuk emakume talde batek Ibarako obra batean ari zen gizonetako bat hartu eta epaile aurrera eraman zuen. Ez zuten linteramendurik egin, epaile aurrera eraman zuten. Francisco Sanchezek bi nekari eraso sexualak egin zituen. Francisco Sanchezek hala aitortu baitzien emakumeei, baita epaileari ere. Hori baino gehiago, gainera, salatutako bi erasoak bezalako beste hainbat ere egin izan dituela adierazi zuen.

Erasotzailea harrapatu zuten emakumeei, bestalde, ez zuten protagonismoa bilatzen ekintza harekin. Lehenago Ertzaintzari eman zioten erasoaren berri, baita adierazi ere erasotzailea non harrapatu. Tolosako polizia autonomikoek Las eta Zabalaen gorpuzkinak familiartekoei ukatzeko bezain eskurpulosoa mantendu balira sexu erasotzailearen bila ez zen gertatuko jada munduari buelta eman dion argazki txalogarri hura, alegia, Francisco Sanchez emakume talde baten aurrean bakardadean eta burumakur agertzen zuena.

Orain emakumezko batek, horrelakoak dira paradoxak, Isabel Rodriguez fiskalak, emakumezkoen erasotzailearen askapena eskatu du eta beste emakume batek, Yolanda Domeño epaile txostengileak, kasu egin dio. Eta ez bakarrik hori, Francisco Sanchez hainbat aldiko, ez bat eta ez bi, erasotzaile izateak ez duela alarma sozialik sortzen, bai ordea atxilotua izan zen bezala atxilotzeak, adierazi du Domeño, paradoxa ironia bihurtuaz. Portzietan, ez dakit Sanchezek aitortu zituen eraso guztiengatik prozesurik ireki zaion. Soares Ganboa Santo Domingotik Madrileratutako etakide damutuari leporatzen zitzaizkion ekintzez gain berak bere kabuz aitortutako beste bi ere gaineratu zaizkio eta denen kontuak eskatuko omen zaizkio. Justiziak, honetan ere, bereizketa egingo du.

(Oharra: arazo bat zela eta, atzoko zutabearen autore berak duela aste batzuk egindako testu zahar bat sartu zen honen ordean. Barkamena eskatzen diegu irakurleei eta Xabier Oleagari).

Inaziyo

INAKI SEGUROLA

SANTU gudaria eta, loiolatar denak bezala, harroa. Loiolak izorratu zuen Azpeitia, lehen zoro garbiz eta mozkor errematauz betetako herri aldrebesa izana: Ermoxo, Bixer, Patxipirata..., psikoterapiak, telebistak eta polizia zientifikoak galdu (bergizarteratu) dute azkenik zuen hazia. Azpeitiano fina da prozesioko pausoa kalean gora-ta-behera dabilen buru-ttentte 'satisfetxue': hargatik gara hainbeste jesuitakume, enpresari abertzale, bertso-lari, torero-usteko eta mendigoigile duen herria. Festan zoro-plantak egiten ederki dakigula eta festazaleak gara ustez, baina orduantxe, eta batetik-bat santu herrenaren omenezko egun distiratsuetan erakusten dugu hobekienik gure izaera tonto-harro lehor ikusmirantea.

Eta ez dira munduko festarik eskasak, auzo-herriari eskerrak eta graziak. Munategiz handikoaldean, izan ere, bada herri xano-putz bat, ixilpean eta gaizkiesaka bada ere, azpeitiarren inbiritan urtua bizi dena. Apropostakoak dira haien danborrada eta suzko erroberak; zena errapeak galdutako behia delakoan daude; eta 'elau preskue' jan ezkerro berriz, bapo Axkoitiko Andramayetan... Trikitilari eta pilotari-ohia ez ezik, zalduntxo, astajakintu, politikoño eta literatoa ere lepo: talentuz eta xentxibildadez gainezka egindako jende aukeratua. Uste ez badute ere, diruzaleak gure aldean: festa-aurrean Amari «botaizu loterixe» kantatzen diote xano-xano. Harro-kontuan berriz, azpeitianoak baino areagokoak; ez baita jendaki harroago, putzago eta ustelgorik bere buruagatik noblea eta sanoa dela esaten (eta sinisten!) duena baino. Horretan sasi-napar arrandiosen senide bixkiak dira.

Tonto-harroak eta xano-putzak: izen ederrak nere gaurko gezur politentzat.

• DEIA

Udako sugea

ETak ustez Erregea hil nahi zuelako berriak sortutako erreakzioak, hainbat aldetatik begiratuta, magnizidioak ziur aski eragingo zituenen antzekoak dira. Juan Carlosen gorpua nekez eragin zezakeen Espainiako iritzi publikoa GALen aferan babes gisa erabiltzen ari zen berniz etikoaren haustura argiagorik. Espainiako eskuinaren iritzi kamuflatua, are ezkerrena ere, zein, ez gaitzen engaina, kaleko komentarioetan agertzen zena baitzen, letra inprimatura pasatu da, eta iritzi sortzaileen artean gero eta zabaldugoa dago GALak iraganeko kontua dirrelako ustea, baita ere begirune gutxiago izan behar dela 'Errege-hiltzeko-gauza-direnekin'. Gutxiago falta da ausartenez lurrera jaisteko iraganeko hutsegiteentzako puntu eta amaierako legea sujeritzen duen globo zunda—hamar urte, hamar, justiziero okertuek ez dutela hiltzen—, fuenteovejuna berriuan 'benetako etsaia' suntsitzen aitzeko.

Bati kosta egiten zaio, honaino iritsita, sinestea ETAK argituek Carrero Blancoren garaian geldituta jarrai deza-

HEMEROTEKA

Pentsalaria (bertsio espainola).

GORKA / EL MUNDO

ketela, eta, era berean, planteazaketela erregea hiltzea historiaren norabidea aldatzeko. Erregea asasinatzea, dudarik gabe, neurrigabeko konmozioa eragingo zukeen. Baina estatubatuarrek, malkoen ondoren, katalismorik gabe gaingitu zuten John F. Kennedy Dallasen hiltzea. Demokrazia modernoak prestatuta daude gora-behera horiei aurre egiteko; izan ere, errege-jakinduriak hala dio: 'erregea joan, erregea etorri'. Asturiasko printzeak urteak daramatza prestatzen. Besterik da jomuga printzea izatea. Indarrean al dago lege salikoa?

MANUEL IGARRETA

• LA VANGUARDIA

Katalunia gobernatzeari

Katalunia eta Espainia ez doaz ondo. Laurogeiko urteen amaierako irudikeriaren ondoren, errealtate gordina da posizioak galtzen ari garela nazioarteko konkurrentzialtasun ranking-ea, eta hainbat abiaduratako Europar atzeko furgoian gaudela Portugal eta Grezia herri klasikoekin batera. Berriki argitaratutako artikulua batean, Jacint Ros Hombravella irakasleak azpimarratu zuen oso negozio txarra zela Kata-

luniarentzat Espainiaren mende egotea. Harrapaketa fiskala eta ekonomia produktiboaren alde sentiberatasunik batere ez egotea, hala nola asistentzialismoaren lepotik bizi diren esparru zabalen nagusitasuna, ezinbesteko gainbehera ekonomikora garamatzaten faktoreak dira.

Elkarbitza trantsizio-aldi honetako lorpen handitzaio dute, baina azken bi urteetan Espainiako komunikabideetan Kataluniaren aurka botatutako guztiek, eta Estatuko ikus-entzunezko hedabideetan eta intelektualen artean ikuspegi zentralista oraindik ere nagusi izateak, argi utzi dute ez duela funtzionatu behin eta berriro aipatu duten pedagogia horrek. Orobat, sentimendu nazional espainolak oinarri etniko eta baztertzailea duela, eta kataluniarrok eta euskaldunek ordain-aker eginkizupa betetzen dugula Estatuaren identitate eta funtzionamendu arazoan aurrean. Argigarria da oposizioa liderak Benet historiariarekin hitz egin behar izana. Kataluniako auzira hurbiltzeko. Halaber, argigarria da Felipe Gonzalezek pluraltasunari buruzko hitz ulerberenak CiUren botoen beharra izan duenean esan izana.

ANGEL COLOM COLOM

UZENDARIARI

Jose Maria Aldaiaren askatasunaz

Bahitzaileei: aizue!, zeren izenean euskal herritar bat duzue bahitua?

Niretzat Askatasuna ezin daiteke ezeren menpe egon: ez bahiketen menpe, intransigentziaren menpe ere ez, ezta gezurren menpe, ezta sufrimenduen menpe, ezta arrazakerien menpe, ezta ideologiaren menpe, ezta erlijioaren menpe, ezta txantaje edo mehatxuen menpe ere, eta abar luze bat.

Guzti honengatik, nahikoa da! Askatasuna maite baduzue, Jose Maria Aldaia berehalaxe askatu. Nik abizen antzerako bat dut, Aldai hain zuzen ere. Jose Maria Aldaia askatu! Nahiko sufrimendu badauzka Euskal Herriak, beste bat gehitze-

ko. Gorrotoak eta mendekuak ez digu ezer onik emango.

ENENKO UNTZALU ETXABE

Zarautz (Gipuzkoa)

Napoleon pin-duna

Pasa den asteburuan etxean nengoelarik, seme nagusia eta biok telebistak ematen zituen berrien irudiak ikusten hasiak ginen unean, zortzi urteko semeak egindako galderak zur eta lur utzi ninduen. In-txaurrendoko Goardia Zibilen koartelari buruzko basakeriak entzutean, Enrique Rodriguez Galindo agertu eta Napoleon Bonaparte bihurtu zuen nire semeak. Aita, begira!, Napoleon! Ez, Markel, ez. Gizon hori ez da Napoleon, jeneral espainiar berri bat baizik. Napoleon jeneral frantziarra

zen eta hilda dago. Baina, aita, gizon hori oso ospetsua omen da, egunkarietan eta telebistan agertzen da eta. Gainera, aita, zelako morro daukan! Ikusi!, pin-ez beteta dago eta inoiz ikusi ez ditudanak. Aita, gizon hori non bizi da? Donostian, Markel. Zer zorte on dugun! Hain gizon famatua eta Donostian bizi izatea! Ez, Markel, ez da horrela. Baina, aita, zuk ez duzu nahi, adibidez, Indurain Euskal Herriko izatea? Bai, Markel, bai. Oso harro nago, baina gizon horretaz ez. Hobe da, Euskal Herri-kanpora joatea eta egunen batean zergatiak azalduko dizkizut. Segidan, Markel arrebarekin jolasten hasi zen, begirada Napoleonen antzeko gizonari zuzenduz. Pin-ak eta kapela oso arraroak ziren eta.

CESAR PEREZ

Getxo (Bizkaia)

GAIA JARRITA

Salbea

Errepublikaz geroztikan Francoren eskutan zela Diktaduraren urtez-urteko zeremonia krudela. Demokraziak baimendu zuen nola jarraitu bestela protesta tarteko dela gehientsuenetan bezela. Salberikan ez aitortzen det poza ematen ditela barkatzen ez dena orain artean mantendu izan dutela.

JEXUX MARI IRAZU

Egunkaria

Batzorde Patekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90
ISSN 1134-640X

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDA

Kontseilari Ordezkaria: INAKI URIA

Zuzendaria: MARTXEL OIAMENDI

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudarien etorbidea, 2/g / 20140 Andoain
☎ 300 222 / Erredakzio faxa: 300 255 / Publizitate faxa: 300 707

Araba: San Antonio, 20-Lezker, 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73
☎ Publizitatea: 13 19 65

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irritzi dorrea) / 31011 Iratxe
☎ 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77 / ☎ Publizitatea: 17 66 86

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. lekerra, / 48003 Bilbo
☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15 / ☎ Publizitate Orokorra: 410 38 55
Publizitate Lokala: 410 38 46

Lapurd / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 Pannecau
kuxatila, / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11